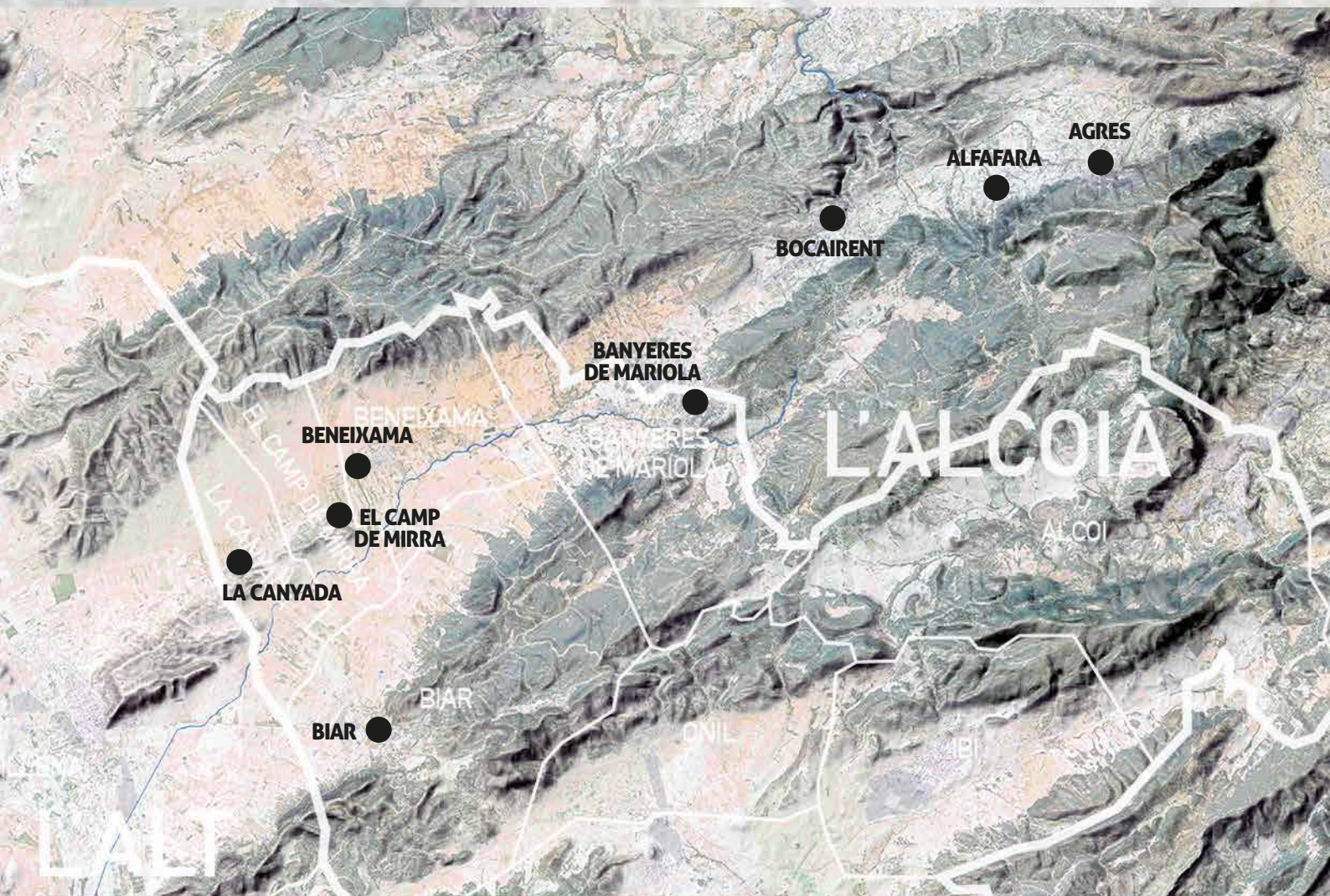

Les Valls de Mariola són de l'Alcoià

DOSSIER INFORMATIU - SETEMBRE 2016

INSTITUT D'ESTUDIS
DE LES VALLS DE MARIOLA

Institut d'Estudis de les Valls de Mariola
Centre Cultural de Beneixama. Carrer Doctor Silvestre, 1
03460 Beneixama | correu.ievvm@gmail.com

ÍNDEX

1.- JUSTIFICACIÓ	3
2.- CONTEXT HISTÒRIC	5
3.- NO TRENQUEM LA COMARCA: ANTECEDENTS	8
3.1.- Campanya 1983: «No trenquem la comarca. Per la unitat de l'Alcoià»	
3.2.- Campanya 2016: «Les Valls de Mariola són de l'Alcoià»	
3.2.1.- Manifest de l'Institut d'Estudis de les Valls de Mariola	
3.2.2.- Suport al Manifest de l'IEVM	
4.- PROPOSTA DE L'IEVM	16
5.- MANCOMUNITAT	19
6.- RETALLS DE PREMSA	25

1.- JUSTIFICACIÓ

Des de la divisió de les terres valencianes en tres províncies, **Castelló, València i Alacant**, la preocupació pel fet comarcal, en major o menor grau, ha estat latent en el poble valencià. I és que aquesta divisió provincial en lloc d'afavorir l'estructuració del territori, la unió entre els valencians i apropar els serveis als ciutadans, és una rèmor que justament ha aconseguit el contrari.

L'organització del territori en **comarques**, que ja s'ha fet en altres comunitats autònomes, hauria d'ajudar, entre altres, a descentralitzar, optimitzar recursos i apropar els serveis de l'Administració als més de 500 municipis valencians. La crisi econòmica i demogràfica d'alguns municipis, la necessitat de coordinar i descentralitzar la prestació de serveis públics, la complexitat dels serveis en municipis aïllats, la provisió de certes infraestructures bàsiques que no poden assumir alguns municipis o els problemes similars que tenen els municipis veïns, entre altres, justifiquen de sobra el fet d'organitzar el territori d'una altra manera que supere les deficiències d'una divisió provincial que ha restat inoperant, caduca, econòmicament insostenible i massa vegades convertida en una mena de regnes de Taifes que, en lloc d'unir els valencians, ha propiciat les divisions entre totes tres províncies. A més de ser una divisió arbitrària en molts punts de les seues fronteres.

Aquesta necessitat de superar la divisió provincial i explorar l'organització del territori cercant altres models, ja va ser abordada per Govern valencià en la dècada dels anys 80. En maig de 1983, un any

després de l'aprovació del nostre **Estatut d'Autonomia**, s'hi van celebrar les primeres eleccions democràtiques a les Corts Valencianes. El PSOE, liderat per Joan Lerma, amb 51 diputats, aconseguí majoria absoluta. En el programa electoral d'aquest partit hi figurava l'aprovació d'una **lleï de comarcalització**. A l'octubre de 1985 la Generalitat Valenciana demanà un informe a la Conselleria d'Administració Pública per a una eventual «creació de **demarcacions funcionals**» amb incidència en el territori del País Valencià. Aviat, aquest informe, que s'aprovà dos anys més tard, es va fer públic. S'hi establien unes **Demarcacions Territorials Homologades** (DTH) de tres graus. Aquesta proposta, que no feia cap esment a la denominació «comarca» ni a la de «governació», preveia unes agrupacions de municipis en les DTH de primer grau que venien a coincidir amb la delimitació comarcal de **Joan Soler** (1964), amb afegits de la proposta de **Vicent Maria Rosselló** (1964). Val a dir que aquella proposta, feta de dalt cap a baix, i per diversos motius, no va tindre el suport necessari i el Govern valencià, davant les protestes d'alguns municipis i entitats de tot tipus, la va aparcar.

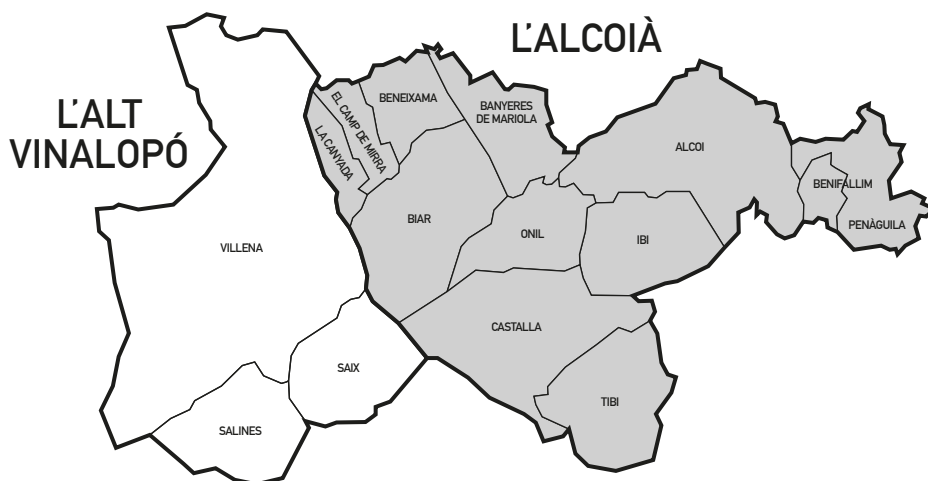
Tot i que al llarg d'aquestes darreres tres dècades cap Govern valencià ha tornat a posar damunt la taula el tema comarcal, no per això se n'ha deixat de parlar-ne, i en diferents fòrums s'ha argumentat a bastament la seua necessitat. Ara, aquest proppassat 3 de maig de 2016, es va presentar a les Corts Valencianes el **Mapa de les comarques de la Comunitat Valenciana**, un treball elaborat per l'**Institut Cartogràfic Valencià** (ICV), que ha comptat amb la col·laboració de l'**Acadèmia Valenciana de la Llengua** (AVL) pel que fa a la correcció toponímica.

Sembla que l'actual Govern valencià ha desenterrat el projecte de comarcalització que s'aturà, com adés hem dit, a finals dels anys 80. El president de la Generalitat vol consensuar, d'ací al 2017, un **mapa comarcal oficial**. Es tracta, en primera instància, de determinar una nova cartografia. En segona instància –i encara més important– el que s'hi pretén és incentivar les **mancomunitats** en detriment de les **diputacions**, és a dir, en altres paraules i segons el mateix president, «volem que les diputacions facen un pas enrere». I és que el Molt Honorable vol que aquest esberrany de llei de mancomunitats, que ha de comportar la definitiva **comarcalització del País Valencià**, es tramite a les Corts l'any 2017. La Generalitat Valenciana vol que les mancomunitats siguen el pal de pallar d'aquesta reorganització administrativa, és a dir, que la delimitació i la definició de les comarques valencianes es derive de l'existència de mancomunitats ja consolidades. A més,

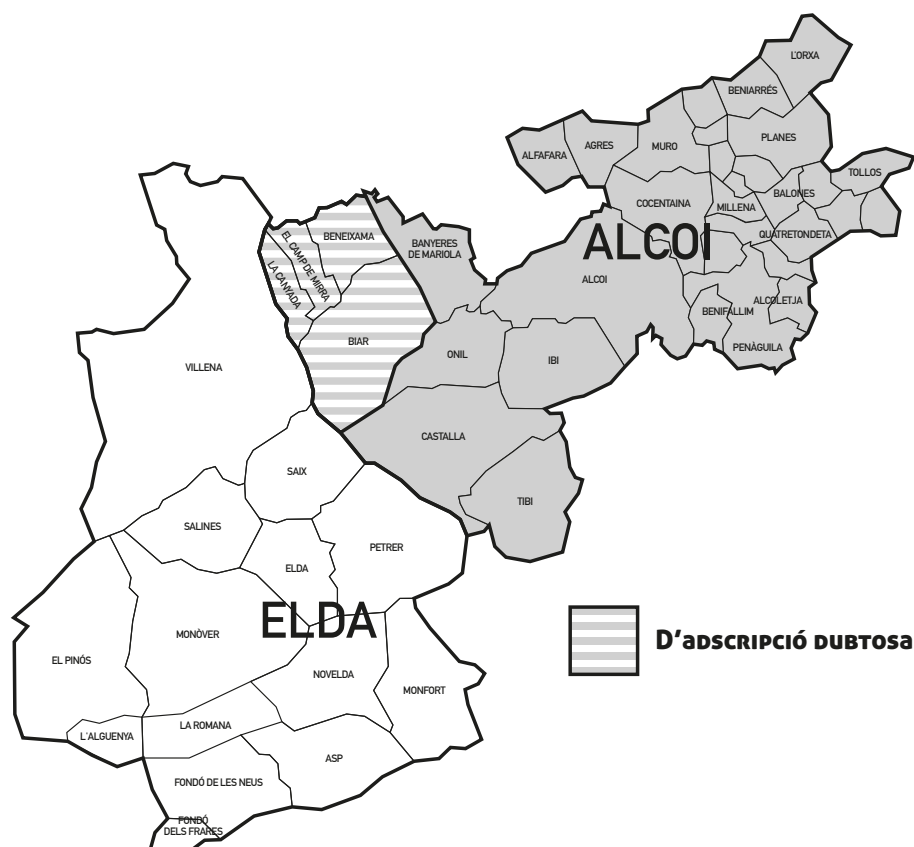
l'executiu valencià vol convocar un comitè d'experts que serà l'encarregat de fer encaixar totes les peces d'un trencaclosques. Una proposta de comarcalització que, a diferència de la de l'any 1983, vol que es faça «de baix cap a dalt».

A partir d'aquesta idea del president, que vol fer una **Llei de Comarcalització** tenint en compte l'opinió i els suggeriments dels municipis i entitats de tot tipus, l'**Institut d'Estudis de les Valls de Mariola** (IEVM) volem fer la nostra aportació sobre la nostra comarca. Una comarca, l'Alcoià, que tant en la delimitació d'aquell esberrany de 1983, com en aquest *Mapa de les comarques de la Comunitat Valenciana* que acaba de publicar les Corts Valencianes, exclou i margina quatre pobles de les Valls Nord-Occidentals de Mariola: Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada, separant-los del seu vincle natural (històric, lingüístic, econòmic, social...) amb Banyeres de Mariola i els altres pobles d'aquestes valls.

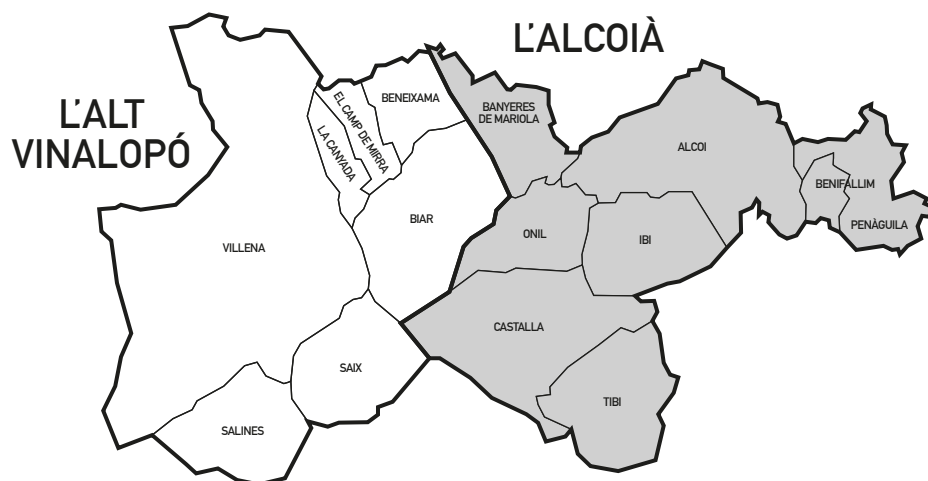
Joan Soler i Ribes (1964)

Proposta comarcal de Rosselló et alii (1982)

Demarcacions Territorials Homologades (1985)

2.- CONTEXT HISTÒRIC

La conquesta de les terres valencianes al segle XIII fou obra del rei **Jaume I**. Una conquesta, ocupació i repoblació que es va fer de nord a sud. Iniciada amb la conquesta de Morellà l'any 1232, consolidada amb la presa de València en 1238 i finalitzada amb la caiguda de Biar l'any 1245. Però Jaume I, un any abans de donar per acabades les conquestes, hagué d'anar al castell d'Almisrà, a tocar de Biar, per resoldre les desavinences amb la Corona de Castella. Després de tres dies de negociacions, el rei Jaume i l'infant Alfons de Castella signaren el **Tractat d'Almisrà** que delimità la primera frontera meridional del Regne de València, la coneguda línia **Biar-Busot**. Les terres al nord d'aquesta línia eren de conquesta catalanoaragonesa, i les que quedaven al sud, de conquesta castellana. En 1304, i per la **Sentència de Torrellas**, Jaume II incorporà al Regne de València les terres del sud d'aquesta línia, fins a Oriola i pobles de la Vega Baixa del Segura.

Els historiadors ens han aportat força informació sobre la repoblació de les terres valencianes. El mateix rei Jaume incentivà els habitants de la resta de territoris de la Corona a anar a repoblar les terres conquerides de Xarq al-Àndalus, tot i promettent donacions de terres, cases, heretats i exempcions de tributs. L'historiador Enric Guinot en ***Els Fundadors del Regne de València*** (Tres i Quatre, València 1999) ens detalla comarca a comarca, amb noms i cognoms, quins van ser aquells repobladors i d'on van vindre. La seua conclusió és que fonamentalment les terres valencianes van ser repoblades per gent d'Aragó, alguns pocs de Navarra i d'Occitània i la immensa majoria de Catalunya. Aragonesos, navarresos, occitans i catalans a tot arreu, però on predominaren els uns o els altres s'hi imposà la llengua pròpia respectiva. Per això, i tenint en compte altres canvis poblacionals posteriors, al País Valencià actual distingim comarques **valencianoparlants** i **no-valencianoparlants**.

La **línia Biar-Busot**, aquella primera **frontera meridional**, a més de ser la ratlla de separació entre els

LÍNIA HISTÒRICA BIAR-BUSOT QUE SEPARA LES COMARQUES LINGÜÍSTICAMENT

territoris de conquesta de les dues corones, marcà també una **divisió lingüística** que, després de tants segles, encara podem observar: Castalla, Onil, Biar, Beneixama, el Camp de Mirra, la Canyada, al nord de l'esmentada línia, són valencianoparlants, mentre Villena, Saix, Salines, Elda, que n'estan al sud, són no-valencianoparlants. És el mateix que passa amb els pobles de la Canal de Navarrés (no-valencianoparlants) que limiten amb els de la Costera (valencianoparlants) o els de la Foia de Bunyol amb els de l'Horta, o els dels Serrans amb el Camp de Túria, o els de l'Alt Millars amb la Plana Baixa. Al País Valencià, i **segons la repoblació**, hi ha clarament una delimitació lingüística de les comarques.

Així doncs, els pobles de **les Valls de Mariola**, com Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada, i els de la

resta de l'Alcoià, com Banyeres de Mariola, Benifallim, Castalla, Onil, Ibi, Tibi i Alcoi, tots ells a tocar d'aquesta línia Biar-Busot, esdevenen valencianoparlants com a conseqüència d'aquell **Tractat d'Almislà** de 1244. Al llarg dels segles, tots aquests pobles i altres propers de la Vall d'Albaida.

Cal afegir que, fruit d'aquest context històric, d'aquesta història compartida, tots aquests pobles de l'Alcoià han teixit una **xarxa de relacions comercials, culturals, religioses, industrials, festives i emocionals** que els dona una **identitat comarcal** indiscutible, pròpia d'una zona de frontera. Una comarca, l'Alcoià, a les faltes de la **Serra de Mariola** i que arriba just a la línia **Biar-Busot**. Més enllà està l'Alt Vinalopó, amb Villena, Salines i Saix, tres pobles que s'incorporaren a les terres valencianes al segle XIX.

PROPOSTA COMARCAL D'EMILI BEÜT I BELENGUER (1933)

3.- NO TRENQUEM LA COMARCA: ANTECEDENTS

Però aquesta història compartida i les relacions de tot tipus que s'han establert al llarg dels segles entre els pobles de l'Alcoià, i amb alguns altres de propers de la Vall d'Albaida, sembla que no siguen tingudes en compte pels governs valencians que han intentat dur endavant una **Llei de Comarcalització**. Per això, cal fer una mica de memòria per posar en valor les **mobilitzacions** que la **societat civil** d'aquests pobles han dut a terme per reivindicar la unitat d'aquesta comarca, l'Alcoià, que reivindica tindre el mateix tracte que tenen altres comarques on si que s'han tingut en compte els **criteris històrics i lingüístics**. Així com els **econòmics i socials**, que també hi són.

3.1.- CAMPANYA 1986: «NO TRENQUEM LA COMARCA. PER LA UNITAT DE L'ALCOIÀ»

Com hem dit adés, l'any 1983 el Govern valencià intentà dur endavant una llei de comarcalització on s'establien unes **Demarcacions Territorials Homologades** (DTH) de tres graus. Aquesta proposta establia unes agrupacions de municipis en les DTH de primer grau que venien a coincidir amb la **delimitació comarcal de Soler**, amb afegits de la **proposta de Rosselló**. La bona qüestió és que, segons aquell informe, els pobles de les Valls de Mariola (Agres, Alfafara, Bocairent, Banyeres de Mariola, Beneixama, el Camp de Mirra, Biar i la Canyada) i els de la Foia de Castalla (Tibi, Ibi, Castalla i Onil) s'agrupaven amb el pobles de l'Alt Vinalopó, és a dir amb

Salines, Saix i Villena com a capital.

Aquella proposta de la Generalitat va encendre les alarmes en un bon grapat d'**entitats culturals i cíviques** d'aquests pobles, donat que suposava el **trencament de l'Alcoià i el Comtat**. Així, aquell mateix 1985 començaren els primers contactes i reunions entre diferents entitats d'aquests pobles: l'Associació Cultural La Quarantameula i el Grup de Teatre La Llobera (Beneixama), el Grup de Defensa de la Llengua (Biar), Ràdio Mariola i el Grup Cultural d'Investigació (Banyeres de Mariola), l'Associació Cultural Bekirent i el Grup de Danses Cardadors (Bocairent), el Centre Cultural Castellut i el Grup de Teatre Testa (Castalla), el Grup de Danses (la Canyada), el Patronat del Tractat d'Almistrà (el Camp de Mirra), l'Associació Valencianista (Alfafara), l'Associació Cultural Alcoià-Comtat (Alcoi) i el Centre Cultural Colivenc (Onil). D'aquests contactes va sorgir la **Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat**.

La Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat es marcà sis **objectius**:

- 1) Elaborar un dossier on aportar arguments històrics, culturals, religiosos, geogràfics, lingüístics i econòmics que justificaven el no trencament de l'Alcoià-Comtat.
- 2) Lliurar-lo a la Generalitat i als ajuntament dels pobles implicats.
- 3) fer campanyes i actes per conscienciar i mobilitzar la població d'aquests pobles.
- 4) recollir el suport d'entitats de prestigi cultural i acadèmic.
- 5) enviar escrits a la premsa (*Información*, 30-09-1986, *El Temps*, 6-10-1986, *Ciudad de Alcoy*, 16-10-1986)
- 6) aprovar els Estatuts de

l'esmentada coordinadora.

Tot i que l'aprovació dels **Estaduts** no es va fer, per les reticències d'algunes de les abans esmentades entitats a formar-ne part, els altres cinc objectius si que s'aconseguien amb escreix. El dossier elaborat es lliurà a tots els pobles i a l'Administració autonòmica, i la premsa se'n feu ressò. El 9 d'octubre de 1986 la Coordinadora mobilitzà la població i organitzà una **manifestació a Biar** sota el lema de: **«No trenquem la comarca. Per la unitat de l'Alcoià-Comtat»**. Pel últim, rebérem el suport per escrit d'entitats com: Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València, l'Institut de Filologia Valenciana, el Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant, l'Obra Cultural Balear i l'Associació Cívica per a la Normalització de la Llengua d'Algemesí.

Davant d'aquestes mobilitzacions i actes que realitzà la Coordinadora, l'**Administració Local de la Conselleria d'Administracions Públiques de la Generalitat Valenciana** ens contestà per escrit dient-nos, entre altres coses, que: «[...] tot i reconeixent la bondat de les raons històriques i culturals adduïdes, per a la Generalitat Valenciana ha primat el criteri de possibilitar una política lingüística integradora i valencianitzadora entre municipis castellanoparlants (Villena, Salines i Saix), i valencianoparlants (Beneixama, la Canyada, el Campet i Biar) quan la seua adscripció en demarcacions diferents (l'Alcoià) comporta un atemptat a la normal aplicació d'altres criteris com la contigüitat i proximitat físiques [...]». Tanmateix, en aquesta resposta, no es contemplava que el fet d'intentar separar Banyeres de Mariola d'aquests quatre pobles sí que és un gravíssim «atemptat a la normal aplicació dels criteris de

contigüitat i proximitat físiques».

Fora perquè aquell esborrany de **Demarcacions Territorials Homologades** alçà molta polseguera, o simplement per manca de voluntat política, la qüestió és que la Generalitat Valenciana paralizà aquella proposta i mai més se n'ha sabut res. A més a més, i aquesta és la pura i preocupant realitat, 33 anys després podem dir, sense embuts, que allò que pretenia la Conselleria d'Administracions Públiques, és a dir aconseguir «una política lingüística integradora i valencianitzadora entre municipis castellanoparlants (Villena, Salines i Saix), i valencianoparlants (Beneixama, la Canyada, el Campet i Biar)» **no s'ha acomplert**. És més, s'ha aconseguit justament el contrari, que els pobles valencianoparlants com Beneixama, la Canyada, el Campet i Biar **s'hagen castellanitzat més**, justament per allunyar-los de la resta de pobles de l'Alcoià i obligar-los, a nivell, sanitari, judicial, comercial, educatiu, etcètera, a desplaçar-se a Villena i a Elda, ciutats no valencianoparlants.

3.2.- CAMPANYA 2016: «LES VALLS DE MARIOLA SÓN DE L'ALCOIÀ»

Tres dècades després d'aquella campanya «No trenquem la comarca. Per la unitat de l'Alcoià-Comtat», l'actual Govern Valencià ha tornat a posar damunt la taula el tema comarcal i una vegada més, segons el **Mapa de les Comarques de la Comunitat Valenciana** editat per les **Corts Valencianes** aquest darrer mes de maig, els pobles de les Valls de Mariola **queden exclosos** de la comarca de l'Alcoià, afegint-los a la de l'Alt Vinalopó, amb Villena com a capital. I, com no podia ser d'una altra manera, **la societat civil ha**

tornat a mobilitzar-se. En aquesta ocasió ha estat l'**Institut d'Estudis de les Valls de Mariola (IEVM)** qui ha liderat aquestes mobilitzacions, fent públic un **manifest**, demanant el suport de tot tipus d'institucions i a títol personal i sol·licitant entre-
vistar-se amb les autoritats pertinents per tal de traslladar-los les seues **propostes**.

3.2.1. Manifest de l'IEVM

Aquest proppassat 3 de maig de 2016, es va presentar a les Corts Valencianes el *Mapa de les comarques de la Comunitat Valenciana*, un treball elaborat per l'Institut Cartogràfic Valencià (ICV) que ha tingut el suport de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) pel que fa a la correcció toponímica. Val a dir que sempre seran ben vingudes totes aquelles iniciatives que tinguen com a objectiu la normalització lingüística de la nostra toponímia, així com la vertebració del territori a través de comarques. Però si fem una ullada a aquest mapa, que s'ha editat per a lliurar-lo a institucions i centres educatius, ens adonem que, pel que respecta a la divisió comarcal, és justament la mateixa proposta que, com a projecte afortunadament no oficialitzat, va fer servir la Generalitat Valenciana l'any 1985. Per a l'Institut d'Estudis de les Valls de Mariola (IEVM), el mapa en qüestió utilitza uns criteris de comarcalització gens encertats que en aquell moment ja van ser fortament criticats des de diferents sectors de la societat valenciana.

Ara, 27 anys després, es reedita aquest mateix mapa i les reaccions en contra des de diferents punts del País Valencià no s'han fet esperar. Per exemple, institucions del Maestrat, que han manifestat no estar gens d'acord que part dels

pobles vinculats històricament a la seua comarca els hagen passat a la comarca veïna, «perquè els falten metres quadrats per cobrir l'anivellament territorial i demogràfic». Una cosa semblant han fet amb la nostra comarca de l'Alcoià. Quatre dels pobles de les Valls de Mariola (Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada) han estat sempre vinculats als altres pobles de la comarca de l'Alcoià. Però no només els correspon continuar aquesta vinculació per història, llengua i cultura, sinó que els convé per economia i per opcions de progrés i de futur, sense quedar fora del conjunt de les Comarques Centrals Valencianes.

De la mateixa manera que tots els models comarcals que s'han fet servir fins ara no dubten en organitzar les comarques no valencianoparlants tenint en compte el criteri lingüístic, (la Plana d'Utiel, els Serrans, la Canal de Navarres...), ¿per què no mantindre aquest criteri amb els pobles de les Valls de Mariola? ¿Per què una vegada i una altra s'insisteix en afegir els pobles de Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada a la comarca de parla castellana de l'Alt Vinalopó? Encara que alguns no ho vulguen veure, segons l'històric Tractat d'Almizra del 1244, aquests pobles marquen la ratlla de frontera. Villena és incorporada a les terres valencianes el segle XIX. L'IEVM creu que té sentit que aquesta població de parla castellana, amb d'altres també veïnes com Saix i Salines conformen la comarca de l'Alt Vinalopó, però no té cap fonament trencar la comarca històrica de l'Alcoià i annexionar Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada a una comarca veïna (així com també replantejar-se el cas de Bocairent, poble que forma part geogràficament del corredor de Biar-Agres). Que aquests quatre municipis es mantinguen a l'Alcoià

no voldrà dir que no continuen tenint amb normalitat relacions comercials o de qualsevol altre tipus amb els pobles de l'Alt Vinalopó.

El Nou d'Octubre de 1986, centenars de veïns de Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada ens vam manifestar amb el lema «No trenquem la comarca. Per la unitat de l'Alcoià», amb el suport de diferents institucions comarcals i universitàries. Ara, 27 anys després, suggerim a les Corts Valencianes que, per a una millor vertebració del territori, tinguen en compte aquestes qüestions a l'hora de dissenyar una futura llei de comarcalització.

3.2.2.- Suports al Manifest de l'IEVM

ENTITATS, INSTITUCIONS COMARCALS, MITJANS DE COMUNICACIÓ

- Institut d'Estudis de les Valls de Mariola (IEVM)
- Assemblea dels Pobles de la Mariola (Aplec de la Mariola)
- Intersindical Valenciana
- Escola Valenciana. Federació d'Associacions per la Llengua
- Coordinadora Alcoià-Comtat pel Valencià
- Acció Cultural del País Valencià
- Plataforma Salvem el Tren de l'Alcoià-Comtat
- Plataforma pel Dret a Decidir del País Valencià
- Revista Barcella - Pobles de la Mariola
- Diari Alcoià Comtat
- Diània Televisió
- Biar Digital

ASSOCIACIONS, INSTITUCIONS LOCALS, GRUPS, PARTITS

- Associació del Tractat d'Almistrà (el Camp de Mirra)
- Associació d'Estudis Tradicionals

Sagueta Nova (Biar)

- Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics (Alcoi)
- Museu Arqueològic Camil Visedo Moltó (Alcoi)
- Associació Amics del Patrimoni de Biar (Biar)
- Centre Cultural Ovidi Montllor (Alcoi)
- Col·lectiu Serrella (Banyeres de Mariola)
- Associació Amics de Joan Valls (Alcoi)
- Colla Ecologista La Carrasca-Ecologistes en Acció (Alcoi)
- Centre Cultural Castellut (Castalla)
- Grup de Dolçaines i Tabals el Barxell (Alcoi)
- Colla El Reclot (Beneixama)
- El Diluvi (l'Alcoià)
- VerdCel (Alcoi)
- Junts per Beneixama (Beneixama)
- Col·lectiu Local de Compromís per Biar (Biar)
- Candidatura d'Unitat Popular de Biar (Biar)
- Col·lectiu Local del Bloc Nacionalista Valencià (Banyeres de Mariola)
- Solidaritat Catalana per la Independència (Castalla)

PROFESSORS, PROFESSIONALS, PARTICULARS

- Vicent Baydal, historiador i investigador (València)
- Abel Soler, historiador i investigador (Albaida)
- Josep Torró, professor titular d'Història Medieval de la Universitat de València
- Maria Conca, professora de la Universitat de València (Beneixama/València)
- Josep Guia, professor de la Universitat de València (Beneixama/València)
- Ferran Suay, professor de la Universitat de València (València)

- **Ignasi Grau Mira**, professor titular d'Arqueologia, Universitat d'Alacant
- **Joan Brines i Blasco**, professor d'Història Contemporània, Universitat de València
- **Vicent Martines**, professor de la Universitat d'Alacant
- **Antoni Defez**, professor de la Universitat d'Alacant, filòsof (València)
- **Sandra Obiol**, professora de la Universitat de València (Alcoi)
- **Ismael Vallès**, professor de la Universitat de València (Muro)
- **Carme Pérez Aparicio**, catedràtica d'Història Moderna de la Universitat de València
- **Vicent Brotons Rico**, professor de la Universitat d'Alacant (Petrer)
- **Ramon X. Rosselló**, professor de la Universitat de València (Benissa/València)
- **Antoni Miró**, pintor (Alcoi/Ibi)
- **Rafa Xambó**, escriptor, músic i sociòleg (Algemesí)
- **Josep Nebot Cerdà**, biòleg, membre d'Avinença - custòdia del territori (Alcoi)
- **Sergi Gómez i Soler**, professor d'Ensenyament Secundari i etnògraf (Ontinyent)
- **Josep Daniel Climent**, professor a la UOC i investigador (la Granja de la Costera)
- **Josep Maria Segura Martí**, director del Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi Camil Visedo Moltó
- **Alfons Olmo Boronat**, geògraf i cantant de VerdCel (Alcoi)
- **Reis Juan**, periodista (Riba-roja de Túria)
- **Tona Català**, periodista (Biar/València)
- **Adelaida Ferre Tortosa**, periodista (Bocairent/Beneixama)
- **Juli Esteve**, periodista (Puçol)
- **Rafel Luján**, periodista (Barcelona/Biar)
- **Antoni Rubio**, redactor i columnista de mitjans
- **Jordi Juan Pérez**, editor de Diània Televisió (Castalla)
- **Dolors Pedrós**, editora d'Edicions 96 (la Pobla Llarga)
- **Núria Sendra**, editora d'Edicions del Bullent (Picanya)
- **Joan Benesiu**, escriptor (Beneixama)
- **Sal-lus Herrero**, escriptor (Ontinyent)
- **Joan Olivares**, escriptor (Otos)
- **Manel Rodríguez-Castelló**, escriptor (Alcoi)
- **Silvestre Vilaplana**, escriptor (Alcoi)
- **Jordi Tormo**, escriptor (Alcoi)
- **Lluís Roda**, escriptor (València)
- **Manel Arcos**, escriptor
- **Francesc Viadel**, escriptor
- **Xavier Martí**, escriptor
- **Francesc Gisbert**, escriptor i professor d'Ensenyament Secundari (Alcoi)
- **Anna Moner**, escriptora i artista (Vila-real)
- **Sebastià Carratalà**, escriptor i artista (la Vilavella)
- **Jordi Garcia Vilar**, director de la representació de La Llegenda (l'Eliana/Banyeres)
- **Miquel Català**, poeta (Algemesí)
- **Manolo Miralles**, músic i cantant d'Al Tall (Xàtiva)
- **Ximo Tomàs i Gómez**, bateria d'Obrint Pas (Banyeres)
- **Paco Muñoz**, cantautor (València)
- **Joan Amèric**, cantautor (Alzira)
- **Diego Gómez**, membre d'Escola Valenciana i regidor a Alzira
- **Carles Mulet**, senador (Castelló de la Plana)
- **Toni Roderic**, president d'Els Verds del País Valencià
- **Dèlia Amorós**, Conselleria d'Educació (Novelda)
- **Toni Infante**, coordinador Plataforma pel Dret a Decidir del País Valencià
- **Vicent Mauri**, portaveu d'Intersindical Valenciana
- **Paco Galiano**, president

- d'Esquerra Republicana - València
- **Vicent Moreno i Baixauli**, president d'Escola Valenciana
- **Toni Gisbert**, secretari d'Acció Cultural del País Valencià
- **Romà Francés**, president de l'Associació del Tractat d'Almistrà
- **María José Payà Valdés**, regidora de l'Ajuntament de Beneixama i professora de FP
- **Jose Martínez Molina**, regidor de l'Ajuntament de Banyeres de Mariola
- **Jan Manel Conejero**, regidor de l'Ajuntament de Banyeres de Mariola i mestre
- **Anna Climent i Montllor**, regidora de l'Ajuntament d'Alcoi i professora
- **Jordi Pla Valor**, regidor de l'Ajuntament de Cocentaina
- **Xavier Anduix Alcaraz**, regidor de l'Ajuntament de Cocentaina i professor a Bocairent
- **Carme Vayà Olcina**, promotora cultural (Alcoi)
- **Mateu Molina Conca**, arquitecte (Biar)
- **Estefania Martínez Ferrándiz**, gestora processal (Castalla)
- **José Vicente Verdú**, advocat (Ibi)
- **Irene Mira Navarro**, filòloga (Castalla)
- **Josep Miquel Bausset**, monjo (Montserrat)
- **Fina Alberó Román**, fisioterapeuta (Biar)
- **Javier Martí**, sociòleg (Alfara) (Alfara)
- **Verònica Conca Pérez**, funcionària (Beneixama)
- **Manel Arcos i Martínez**, funcionari (Piles)
- **Júlia Valdés Martínez**, administrativa (Biar)
- **José Antonio Ibáñez Cruz**, administratiu a l'Ajuntament de Banyeres de Mariola
- **José Gabriel Pérez**, administratiu de la Seguretat Social (Alcoi)
- **Laura Aledo Doménech**, traductora (Banyeres)
- **Ferran Santonja Cerdà**, bibliotecari a la Biblioteca Valenciana (Banyeres/Torrent)
- **Raül Silvestre i Beneyto**, metge pediatra a l'Hospital d'Alcoi (Banyeres)
- **María José Ripoll**, infermera a Alcoi
- **Salvador Puerto**, infermer a Banyeres de Mariola
- **Jaume Luna**, infermer (Alcoi)
- **Alicia Alberó Cortés**, infermera i professora de FP (Banyeres/València)
- **José Antonio Miró Sempere**, zelador al Centre de Salut de Banyeres de Mariola
- **Gemma Sanginés**, psicòloga i terapeuta
- **Francesc-Josep Gisbert i Sempere**, economista a Barcelona (Muro)
- **Francesc Gascó i Navarro**, professor d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Francesc Sarrió i Bellod**, professor d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Consol Conca Coloma**, professora d'Ensenyament Secundari (Biar)
- **Josep Antoni Valdés Calabuig**, professor d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Judit Santonja Cerdà**, professora d'Ensenyament Secundari, IES Bocairent (Banyeres)
- **Rosa Maria Belda Molina**, professora d'Ensenyament Secundari, IES Bocairent (Banyeres)
- **Vicenta Sarrió Sarrió**, professora d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Joan Antoni Cerdà Mataix**, professor d'Ensenyament Secundari, IES Biar
- **Alex Amorós Hernández**, professor d'Ensenyament Secundari, IES Biar
- **Sergi Barceló Trigueros**, professor d'Ensenyament Secundari (Biar)

- **Oreto Doménech**, professora d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Juan Antonio Martínez**, professor d'Ensenyament Secundari a Alacant (Banyeres)
- **Lluís Josep Palop de León**, professor d'Ensenyament Secundari (Alginet)
- **Bàrbara Peris Gil**, professora d'Ensenyament Secundari, IES Sant Vicent Ferrer, Algemesí
- **Miquel Llätzer**, professor d'Ensenyament Secundari (Algemesí)
- **Jordi Berenguer Molina**, professor d'Ensenyament Secundari (Banyeres)
- **José Francisco Lozano**, professor d'Ensenyament Secundari (Beneixama)
- **Francesc Garcia**, professor d'Ensenyament Secundari, IES Petrer (Banyeres)
- **Maite Boscà Lloret**, professora d'Ensenyament Secundari, IES Albal
- **Montserrat Vanyó i Martines**, professora d'Ensenyament Secundari (Alcoi)
- **Candela Perpiñá**, professora d'Ensenyament Secundari
- **Ismael Sanz Vázquez**, professor d'Intervenció Sociocomunitària (València)
- **Dani Morelló**, professor de l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi (Montcada)
- **Vicent Belda Sanchis**, mestre d'Adults al FPA de Torrevella (Banyeres)
- **Marina Maestre**, mestra i intèrpret de llengua de signes (Biar/Barcelona)
- **Àngela Sirera Valls**, mestra d'Ensenyament Primari (Beneixama)
- **Bea Francés Tortosa**, mestra d'Ensenyament Primari (Banyeres)
- **Ruth Martínez Ferrándiz**, mestra d'Ensenyament Primari (el Camp de Mirra)
- **Miguel Francés Ferrero**, mestre d'Ensenyament Primari (Beneixama)
- **Francesc Verdú**, mestre d'Ensenyament Primari (Castalla)
- **Josep Puig Francés**, mestre d'Ensenyament Primari (Beneixama)
- **Rosanna Martínez**, mestra d'Ensenyament Primari (el Camp de Mirra)
- **Guillem Luna**, mestre d'Ensenyament Primari (Alcoi)
- **Mònica Gómez**, mestra d'Ensenyament Primari (Cocentaina)
- **J. Antoni Francés**, mestre d'Ensenyament Primari (Banyeres)
- **Suni Garcia**, mestra d'Ensenyament Primari (Alcoi)
- **Juan Bautista Bellod**, mestre d'Ensenyament Primari (Beneixama)
- **Batiste Malonda Grau**, mestre d'Ensenyament Primari (Almoines)
- **Laura Valdés Martínez**, mestra d'Ensenyament Infantil (Biar)
- **Tània Aznar i Soler**, mestra d'Ensenyament Infantil (Alcoi)
- **Lluís M. Segrelles**, mestre al Col·legi Rural Agrupat Riu d'Albaida (la Vall d'Albaida)
- **Laura Bellod Luna**, mestra d'Educació Especial (Beneixama)
- **Antoni Sanjuán**, mestre d'Ensenyament Secundari (Banyeres)
- **Vicent Luna**, mestre d'Ensenyament Secundari IES Pare Arques (Cocentaina)
- **Jordi Miquel Belda Llopis**, mestre jubilat (València/Banyeres)
- **Francesc Pou**, mestre al Col·legi Públic d'Educació Especial Tomàs Llàcer (Alcoi)
- **Joan Molina**, empresari (Bocairent)
- **Josep Revert**, empresari (Banyeres/Beneixama)

- **Malena Martínez Ferris**, maquilladora de cinema i caracterització (Biar/Banyeres)
- **Josep Lluís Bernabeu Rico**, comerciant (Castalla)
- **Ester Ferriz Hernández**, terapeuta ocupacional (Biar)
- **Josep Antoni Marco Aznar**, conductor de camió (Biar)
- **Salvador Llinares i Quiles**, jardiner (Castalla)
- **Francisco Bellod Ramos**, agricultor (Beneixama)
- **Frederic López Mengual**, forner (Banyeres)
- **Miguel Albero Picó**, impressor (Biar)
- **Eduard Garcia Molina**, tècnic informàtic (la Canyada)
- **Juli Román Richart**, tècnic informàtic (Biar)
- **Miquel Amorós Marco**, informàtic (Biar)
- **Vicent Molina Perona**, correuer (Muro)
- **Albert Ivorra Bellod**, pintor i almasserer (Alacant)
- **Vicent Castelló Sanjuán**, músic (el Camp de Mirra)
- **Josep Miquel Martínez**, dissenyador gràfic (Banyeres)
- **Josep Pont Domínguez**, dissenyador (Banyeres/València)
- **Maria Albero Maestre**, escultora (València)
- **María Teresa Pascual Luna**, tècnic superior en disseny de teixits (Beneixama)
- **Rut Pérez Santonja**, tècnic superior d'investigació (Banyeres)
- **Àngela Puig Sirera**, llicenciada en Ciències Ambientals (Beneixama)
- **Josep Miquel Conca**, graduat en Història (Beneixama)
- **Pilar Arteaga**, grau en Filologia Catalana (Castalla)
- **MariPau Amorós i Marco**, Educació Social a la Universitat de València
- **Yaiza Ferrer i Alonso**, estudiant (Alcoi)
- **Mari Carmen Maestre Castelló** (Biar)
- **Maria Isabel Santonja i Cerdà** (Banyeres)
- **Francesc Molina** (Bocairent)
- **Vicent Pallardó** (València)
- **Imma Antolí** (Banyeres)
- **Joan Antoni Gisbert** (Alcoi)
- **Miquel Albero** (Onil)
- **Jaume Botí Blasco** (Alcoi)

4. PROPOSTA DE L'IEVM

Des de l'IEVM, i davant la iniciativa del Govern Valencià de portar endavant una **Llei de Comarcalització**, ens felicitem per aquesta iniciativa. Aplaudim la idea del president Ximo Puig de convocar un **comitè d'experts** que serà l'encairregat de fer encaixar, com si fos un trencaclosques, totes les peces comarcals, tenint en compte l'existència de mancomunitats consolidades i fent una llei «de baix cap a dalt», és a dir, tenint en compte l'**opinió dels ajuntaments** i de les **entitats culturals, cíviques i de tot tipus**. Així doncs, des de l'IEVM, entitat cultural preocupada pel futur dels pobles de la nostra comarca de l'Alcoià, volem aportar el nostre granet de sorra al debat comarcal, les nostres reflexions i arguments que, com hem intentat explicar en aquest dossier, vénen de ben lluny. Per això, volem incidir en aquests aspectes:

Pensem que l'espai que va des d'Agres fins a Biar i la Canyada és un **espai geogràfic natural amb identitat pròpia**. Els pobles d'aquestes tres valls han tingut des de sempre **relacions de tot tipus**. Comparteixen història, costums, tradicions, economia, llengua... i són fruit de la delimitació que el rei en Jaume I marcà a Almisrà l'any 1244. Pel **Tractat d'Almisrà** aquests pobles tenen una **identitat indiscutible**, pròpia d'una **zona de frontera**. Fins i tot, des del punt de vista **eclesiàstic**, han format històricament i formen actualment l'**Arxiprestat de Mariola**, dins de l'**Arxidiòcesi de València**.

De la mateixa manera que la separació entre les comarques **valencianoparlants** i **no-valencianoparlants** està clara, (l'Alt Palància,

l'Alt Millars, els Serrans, la Plana d'Utiel, la Foia de Bunyol, la Vall de Cofrents, la Canal de Navarrés, el Baix Segura i les Valls del Vinalopó) ací també ho hauria d'estar, **l'Alcoià és una comarca valencianoparlant i no s'hi poden excloure els pobles** de les Valls de Mariola. Villena i Saix són dues ciutats castellanes que s'incorporaren, per motius purament polítics, al País Valencià en el segle XIX. Totes dues, més Salines i fins i tot Elda, ben bé podrien formar la seua pròpia comarca de l'Alt Vinalopó.

Al llarg d'aquestes tres darreres dècades han estat moltes les **propostes de comarcalització** que, a iniciativa de diferents institucions, s'han posat damunt la taula. Doncs bé, un bon grapat d'aquestes propostes **coincideixen amb les reflexions de l'IEVM**, és a dir, inclouen els pobles de les Valls de Mariola en la comarca de l'Alcoià. Entre d'altres, tenim les **propostes de comarcalització** següents:

– Felip Mateu i Llopis, **El País Valencià** (1933): Comarca Benicadell-Mariola.

– Institut d'Estudis Catalans, **Contribució al nomenclàtor del País Valencià** (1966): Comarca Mariola-Benicadell-Aitana.

– Emili Beüt i Belenguer, **Les comarques valencianes** (1970) i **Geografia del Regne de València** (1971): Comarca la Serrania d'Alcoi.

– Cáritas Española, **Plan de promoción social y de beneficencia de la Iglesia española** (1970): Comarca Alcoiana.

– Antonio López Gómez, **L'estructura econòmica del País Valencià** (1970) i **Geografia de les terres valencianes** (1977): Comarca Serres d'Alcoi.

– Joan Soler i Ribera, **L'estructura econòmica del País Valencià** (1970): Comarca l'Alcoià.

– Promocions Culturals, **Nomenclàtor geogràfic del País Valencià** (1970): Comarca de l'Alcoià.

– Pere Pérez Puchal, **Geografia de la població valenciana** (1978): Comarca la Serrania d'Alcoi (subcomarca de Banyeres-Biar).

– Josep M. Jordán Galduf, **El país que nos duele** (1980): Comarca l'Alcoià.

– Unió Intercomarcal de Comissions Obreres: Comarca de l'Alcoià.

– Escola Valenciana: Comarca de l'Alcoià-el Comtat.

Hi ha un munt d'autors de prestigi, escriptors, historiadors, economistes, biòlegs, doctors en Geografia, ensenyants, etcètera, que en les seues publicacions argumenten a bastament, i per diversos motius, la necessitat que els pobles de les Valls de Mariola han d'estar en la seua comarca natural que no és altra que l'Alcoià. Només com a mostra citarem:

– Joan Fuster, **El País Valenciano** (1962).

– Col·lectiu Mig Armut, **La meua comarca: L'Alcoià-Comtat** (1989).

– David Mira i Ximo Ureña, **Mare Mariola: una proposta de demarcació per a un territori cohesionat** (1990).

– Josep Nebot, Josep Torró, Carles Mansanet i Alenxandre Martínez, **L'Alcoià i el Comtat. Guia natural, històrica i cultural** (1993).

– Jordi Tormo i Santonja, **Comarca sí, però quina comarca?** (2011).

– Susanna Francés i Vicent Luna, **Refranys populars de l'Alcoià** (1986), **Una experiència de tallers en la classe de valencià** (1987) i **Un passeig pel nostre passat, Almistrà i el seu tractat** (1995).

– Escola Valenciana. Federació d'Associacions per la Llengua. Coordinadora Alcoià-Comtat pel Valencià, Trobada d'Escoles Valencianes de l'Alcoià i el Comtat.

Una prova fefaent d'aquest sentiment comarcal de pertànyer a un espai on **la Mariola** és el pal de paller dels nostres pobles, és la gran quantitat d'entitats que al llarg d'aquestes tres dècades s'han format: la revista **Barcella. Pobles de la Mariola**, editada pel **Col·lectiu Serrella** de Banyeres de Mariola des de juny de 1997; l'**Institut d'Estudis de les Valls de Mariola** (IEVM) que el seu àmbit d'actuació són els pobles d'aquestes tres valls; l'**Assemblea de Pobles de la Mariola**, formada per una quinzena d'entitats culturals i cíviques d'aquests pobles, que és l'encarregada d'organitzar cada any l'**Aplec de la Mariola**; també se celebra l'**Aplec de Danses dels Pobles de la Mariola**, el **Concurs de Gossos de Ramat de la Valleta d'Agres**, la **Marxa al Montcabrer** que fan cada any conjuntament les agrupacions excursionistes de tots aquests pobles, etc. A més a més, instituts d'ensenyament secundari, granges escola, assemblees de pobles, associacions feministes, revistes, centres comercials virtuals, portals turístics, etcètera, porten el nom d'aquesta Serra de Mariola.

Tot i que no hi ha cap llei de comarcalització oficial, al llarg d'aquestes darreres tres dècades

diferents administracions autonòmiques i provincials han anat posant en circulació el **mapa comarcal de Soler**, amb afegits de la **proposta de Rosselló**. En aquest mapa, el mateix que ara ha editat les **Corts Valencianes** i que està lliurant als centres educatius del País Valencià, s'inclouen els pobles de Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada a la comarca de l'Alt Vinalopó, però curiosament, Banyeres de Mariola resta en l'Alcoià, amb la contradicció que comporta que tots aquests quatre pobles estan a tocar de Banyeres i mantenen **forts vincles** amb aquesta població; per exemple, la pràctica totalitat d'**obers industrials de Beneixama i el Camp de Mirra** han treballat sempre en **fàbriques de Banyeres de Mariola**.

La forçada vinculació administrativa (sanitat, justícia, etc.) cap al sud-oest (amb Villena i Elda) d'aquest quatre pobles i l'intent d'afeblir-ne els vincles cap al nord-est (amb Banyeres de Mariola, Alcoi, Bocairent i, fins i tot, Ontinyent) pot implicar un **procés impareable de despersonalització i d'empobriment d'aquests pobles**, que cal refusar.

Els pobles de Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada han estat **sempre vinculats**, per diversos motius que hem apuntat més amunt, als pobles de la comarca de l'Alcoià (i també a Bocairent i Ontinyent). No només els correspon continuar aquesta **vinculació per història, llengua i cultura**, sinó que els convé **per economia i per opcions de progrés i de futur**, sense quedar fora del conjunt de les **Comarques Centrals Valencianes**.

Cal dir que aquests pobles de les Valls de Mariola ja han tingut experiències comunes anteriors pel que fa a mancomunar serveis. Concretament, l'any 1993 es creà la

Mancomunitat de Serveis de la Subcomarca de l'Alcoià-Mariola, Valls d'Agres i Biar. Tot i que algunes de les funcions aprovades pels pobles implicats es van posar en marxa, com el Servei d'Assistència Social, després d'aquell canvi de legislatura, altres serveis no van arribar a desenvolupar-se, malgrat estar previstos i acordats, com l'**arreplega mancomunada dels residus urbans** i la **promoció turística conjunta**.

Comptat i debatut, l'IEVM celebra i dóna suport a la iniciativa del Govern Valencià en desenvolupar l'**Article 3** de la **Llei Bàsica de Règim Local** que contempla les comarques com a ens locals, així com el punt 3 de l'**Article 42** que estableix que les comunitats autònomes tenen potestat per determinar l'àmbit territorial de les comarques. Aplaudim la iniciativa de voler-ho fer d'una manera participativa, «de baix cap a dalt».

Per tot plegat, aportem aquest **document** perquè es tinga en compte a l'hora de dissenyar el futur i definitiu **Mapa Comarcal** del nostre país. I per això, i perquè pensem que hi ha arguments de sobra que ho justifiquen, apel·lem aquesta futura **comissió d'experts** proposada pel president Ximo Puig, perquè tinga en consideració aquest document i **incloga els pobles de Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada, al costat de Banyeres de Mariola, en la seua comarca natural de l'Alcoià**.

Que aquests quatre municipis es mantinguen en l'esmentada comarca de l'Alcoià no és exclouent d'altres tipus de contactes amb pobles veïns. Això no voldrà dir que Biar, Beneixama, el Camp de Mirra i la Canyada no continuen tenint amb normalitat relacions comercials, o de qualsevol altre tipus, amb els pobles de l'Alt Vinalopó.

Pobles de la Mariola Barcella

REVISTA D'INFORMACIÓ GENERAL

Número 4 • juny 1998 • 175 ptes.

L'ENTREVISTA

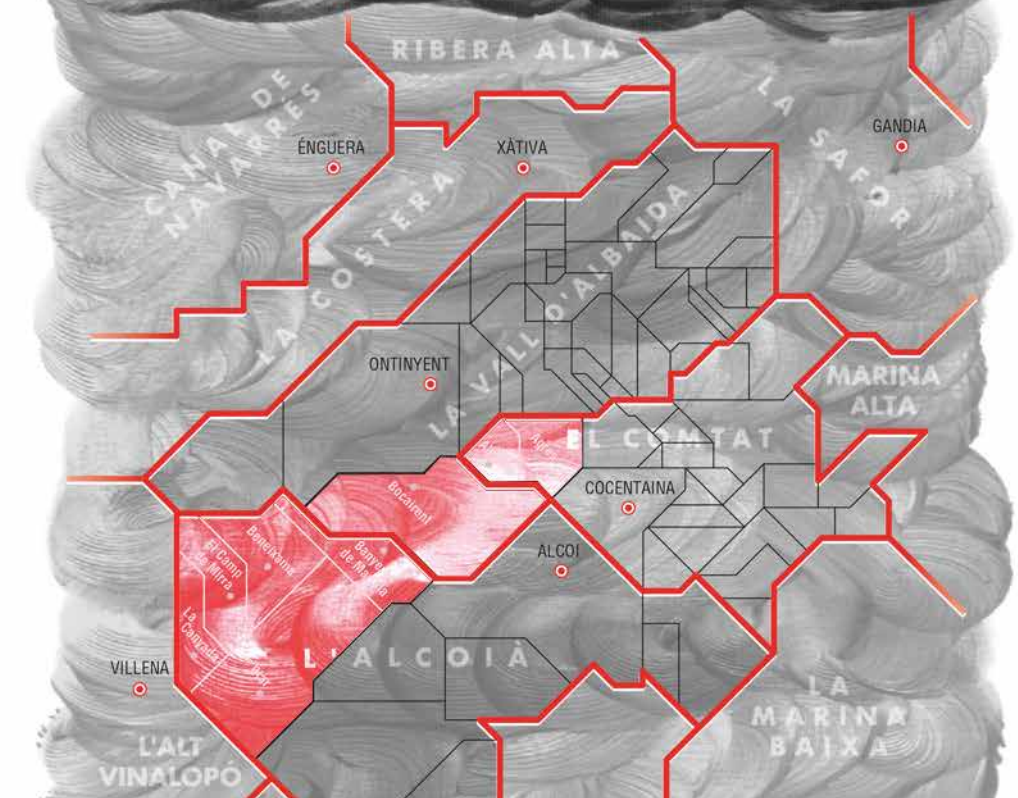
Als alcaldes de Biar, la Canyada, el Camp de Mirra, Beneixama, Banyeres de Mariola, Bocairent, Alfafara i Agres

pàg. 9

INCOMUNICACIONS

Mancomunitat de Municipis de la Mariola

pàg. 7

L'ENTREVISTA

Redacció

Biar

Ramón Belda Díez és industrial del sector tèxtil. Es va presentar per les llistes del PP i va ser nomenat alcalde de Biar el 1995.

La Canyada

Juan Molina Beneyto treballa en el sector del joguet. És alcalde de la Canyada des de 1992 i el seu partit polític és el PP.

El Camp de Mirra

Ramón Salvador Alfaro és agricultor. Va concórrer a les eleccions pel PSOE i va ocupar el càrrec d'alcalde el 1991.

Beneixama

Vicent Payà Gracià és llicenciat en econòmiques. És alcalde de Beneixama des de 1995 i el partit a què pertany és el

Banyeres de Mariola

Roberto Calatayud Tormo treballador del sector de la banca, des de 1995 és alcalde de Banyeres de

Bocairent

Juan B. Sanchis Ferre, 46 anys, alcalde pel PP des de fa 3 anys. Per estar malalt, el 1r. tinent d'alcalde, José L. Pascual contestà les preguntes.

Alfafara

José Sanz Pascual té 49 anys i és treballador del tèxtil. Es va presentar pel PSOE i ja fa 11 anys que està al capdavant de l'alcaldia.

M

Mancomunitat
de Municipis
de la Mariola

Agres

Arcadio Navarro Pascual es va presentar per les llistes del PP i fa 7 anys que és alcalde d'Agres. Té 56 anys i és forner al seu poble.

—Al llarg de l'anterior legislatura municipal es van fer algunes reunions per a tractar el projecte de la Mancomunitat de Municipis de la Mariola. Sembla que fa temps que no es parla d'aquest tema. ¿Quin és l'estat de les coses?

Biar. En l'anterior legislatura es van aprovar els estatuts. La seu i el president serien de Banyeres. El seu alcalde seria el més indicat per dir alguna cosa i reunir-nos. Sempre havíem pensat que era interessant la mancomunitat. Hi hagué problemes sobre les aportacions dels pobles grans i dels xicotets. Després de moltes discussions els ponents van arribar a un acord, però després, incomprensiblement, no s'ha fet res més, supose que pels canvis en les corporacions.

La Canyada. Hi va haver un contacte i una predisposició. Però també un inconvenient: voler avançar en molt poc de temps. Es van fer uns estatuts i a Bocairent en la

reunió van estar tots els alcaldes (també el regidor d'EU de la Canyada, Jose Luis Castelló). Els pobles menuts van ser els que menys problemes van plantejar. Però sent majoria van veure que no estaven molt ben representats en els òrgans de la mancomunitat. Es va arribar al segon punt de l'ordre del dia després de moltes hores, s'avançava molt lentament. I això que hi havia interès per part de l'Administració (hi era present García Pertusa). Es va designar Banyeres com a seu, però veient que després no avançava la cosa vam enviar una carta deixant en suspens el tema fins que entrara la nova corporació, ja que quedava poc perquè acabara la legislatura.

El Camp de Mirra. La finalitat de la mancomunitat era unir criteris un poc amb mires a una comarca o subcomarca, impulsada sobretot pels alcaldes Just Roman, Vicent Vicedo i Joan Antoni Esteve. Intentar eixir un poc del

centralisme de Villena i del Vinalopó Mitjà, fer més coses conjuntes. Ens unia una cultura comuna; volíem un consorci de bombers, entre altres coses. No va acabar de construir-se, entre altres coses, pel canvi polític en les corporacions. Caldria preguntar als alcaldes per què no es va portar avant. La Canyada va dir que se n'eixia. Els alcaldes tenien interessos particulars. Es va perdre molt de temps en la fase preliminar. I la mancomunitat, te la creus, o no te la creus. S'ha de pensar decididament que amb la mancomunitat es podien millorar coses.

Beneixama. Que jo sàpia estem en el mateix lloc que estàvem en la legislatura passada. Només s'ha fet una reunió en aquesta legislatura, a Bocairent, a la qual va assistir el nostre tinent d'alcalde, i es va intentar reprendre el tema. Allí es va arribar a intentar aprovar els estatuts en els plens de cada ajuntament (any 1995). El Ple de Beneixama el va refrendar,

Barcel·la 9

L'ENTREVISTA

Mancomunitat
de Municipis
de la Mariola

però encara queden per fer altres coses, està per constituir un organisme, una seu, unes persones, etc.

Banyeres. Hem parlat de reactivar el tema. El problema és que els pobles grans hauríem de suportar el pes pressupostari i els xicotets se'n pujarien al carro. Si el projecte va endavant deuríem de pagar grans i xicotets, proporcionalment, és clar. Les despeses de la mancomunitat són per sempre i cal assegurar be el que es fa; no és com una inversió concreta que s'acaba de pagar algun dia.

Bocairent. El projecte està paralitzat. Teníem un gran interès en la Mancomunitat perquè —per qüestions de proximitat geogràfica— estem més identificats amb la Mariola que amb la Vall d'Albaida. El problema és que moltes vegades s'està més per obligació que per convenciment. Nosaltres vam arribar a nomenar consellers per a representar Bocairent a la mancomunitat. Es va fer la darrera reunió amb els representants de tots els pobles fa dos anys i la iniciativa va ser nostra. La presidència hui la té Banyeres, no cal dir res més...

Alfafara. Està tot parat. Des del canvi polític en les darreres eleccions municipals no s'ha fet cap reunió. Extraoficialment s'ha parlat de tornar a convocar els pobles però ningú ho ha fet. És una llàstima que cadascun faça la batalla pel seu compte.

Agres. Les eleccions municipals ho van parar tot. El problema va ser també que es pretenia que tots els municipis fórem iguals i jo pense que cada poble hauria de pagar en proporció dels seus habitants. Cada vegada que ens trobem els alcaldes en festes parlem de la conveniència de tornar a reunir-nos. El cas és que encara no s'ha produït eixe encontre.

—**¿Quines necessitats en l'apartat d'infraestructures té el seu poble que es podrien resoldre amb l'existència d'una mancomunitat?**

Biar. Per exemple, un abocador com cal. Els bombers, també seria interessant per a la mancomunitat. Una televisió i uns mitjans de comunicació. La sanitat es podria millorar. El turisme tindria més recursos i estaria més potenciat que si cadascú va fent les seues coses. L'educació, la cultura, l'intercanvi entre els pobles, etc.

La Canyada. Banyeres, Biar, Bocairent i Agres tenien la preocupació de crear un subparc de bombers i

© Barcella - 1997

Parc de Bombers a Banyeres de Mariola.

nosaltres, encara que estem coberts per la Diputació d'Alacant, també. Però el que més ens interessava era el tema de la brossa o el del servei d'aigües potables.

El Camp de Mirra. Per exemple, el tema de les aigües. Es podria haver creat una infraestructura agrària, aprofitant el potencial de l'oli, que ens hauria portat a una centralització, a crear una embotelladora i una denominació d'origen.

Beneixama. No ho sé exactament. N'hi ha algunes, però no estic segur de quines podrien resoldre's; més amb una mancomunitat com la que es planteja de tants pobles. Necessitaria una personalitat jurídica pròpia i quan parlem d'utilitzar la mancomunitat per a possibles beneficis econòmics, doncs, els que podríem tenir en alguns aspectes: en altres, no estaria tan clar. Crearia una infraestructura paral·lela i tinc dubtes seriosos.

Banyeres. No em ve a la ment cap necessitat, perquè tenim tots els serveis solventats. Per exemple, la brossa ens l'han assignada a Villena; hi ha estudis tècnics de la Conselleria de Medi Ambient que així ens ho aconsellen. Els serveis socials ja els tenim propis, els mèdics també. No ens interessa, si no és per una qüestió de solidaritat. Si jo fóra de Bocairent tendria sempre la boca plena de parlar de la Mariola, però nosaltres som els que menys terme tenim.

Bocairent. Serveis de sanitat, bombers, Creu Roja... Encara que només fora un servei el que es mancomunara, si funcionara bé, ja estaríem molt satisfets. A més, pensem que s'ha de reivindicar un bon enllaç amb Muro per accedir a la futura autovia central cap a València. Pensem que el barranc d'Ontinyent ja està molt saturat de trànsit i no es pot millorar molt més el traçat que té.

Alfafara. En l'apartat de cultura podríem intercanviar grups de teatre. Potser el més important per a nosaltres serien les brigades forestals i de bombers.

Agres. Sobretot necessitaríem compartir el manteniment de la serra Mariola, però no vullguera que el meu poble

trencara els acords que ja té en servicis com la brossa, mancomunats ara amb Muro. És una llàstima que les competències estiguen tant dividides entre ajuntaments, diputacions provincials, Generalitat, plans com el Feder, etc. Si volem evitar problemes hauríem d'unir-nos en les al·legacions al PORN de la Mariola.

—**¿Serien més barats servicis com la brossa, els bombers o el sòl industrial si es contractaren de manera conjunta?**

Biar. Tots. És més barat contractar un servei tenint darrere un potencial de molts habitants. Les empreses ho tindrien més en compte.

La Canyada. Eixirien més barats aquests assumptes que he referit. En l'aigua, per exemple, no hi ha poble que tinga les mateixes tarifes, cadascú té la seua companyia. La mancomunitat hauria solucionat aquest problema.

Beneixama. Igual, pense que no serien més barats. Caldria incloure uns servicis que probablement a tots no farien falta però que haurien d'estar. Són molts pobles i l'espectre de necessitats s'eixampla. Són pobles de estructures socio-econòmiques de dimensions diferents i, per tant, crec que no s'abaratarien.

Banyeres. No sé si serien més barats, sincerament. Crec que resultarien més cars perquè ja tenim els propis. Ens costaria diners i no trauríem cap benefici.

Bocairent. Pense que sí. Dins de la Vall d'Albaida tenim els servicis més cars que si es mancomunàrem amb la Mariola. És un problema geogràfic.

Alfafara. Possiblement sí, però caldria estudiar-ho, perquè el problema és mantenir després les infraestructures. Sempre es pot fer més força si són diversos els pobles que, units, demanen una subvenció.

Agres. El que no voldria mai és carregar al meu poble amb una despesa sense veure a canvi un servei.

—**¿Veu convenient una estratègia econòmica associada per a desenvolupar nous llocs de treball en el comerç, l'hostaleria o l'oci?**

Biar. Per descomptat. Jo sóc un fervent creient que cal unir-se per a moltes coses. L'esforç de cada municipi no és res comparat amb el conjunt de tots. Si vas a l'Administració, i vas recolzat per molts alcaldes, tens més força i et fan més cas, tens un tracte

© Barcella - 1997

Abocaments a la Mariola.

més preferencial. També a l'Administració interessa tenir un únic interlocutor i els servicis tindrien un cost inferior.

La Canyada. Nosaltres anàrem darrere del pla Proder. És interessant per al desenvolupament.

El Camp de Mirra. És necessària una estratègia que done a conèixer els nostres pobles. Hauríem d'impulsar el turisme d'interior, però primer la Conselleria hauria de gastar-se els diners en la promoció de la zona, i ara no ho està fent.

Beneixama. És probable que sí que desenvolupara un paper. Una altra cosa és que siga de l'interés de tots els pobles perquè, per exemple, el turisme local requereix uns requisits que no tenen tots els pobles. Són pobles amb disparitats acusades. Però allí on més desenvolupament podria tenir és en el camp de servicis i de cultura.

Banyeres. Quasi seria l'únic tema viable. De tota manera el turisme està per a nosaltres en un segon lloc, perquè la nostra prioritat són les infraestructures per a la indústria.

Bocairent. Estem apostant molt fort en turisme. El resultat és que només en març van vindre 47 autobusos de turistes a visitar el poble. Acudim a totes les fires del sector i hem detectat que quan el Parc Natural de la Mariola siga una realitat, tota la zona tindrà un pes encara més gran en les xarxes turístiques. Seria molt interessant la creació d'una marca turística per a tota la Mariola.

Alfafara. Seria molt convenient. Aquí tenim un alberg que està funcionant molt bé. De tota manera, s'haurien de repartir racionalment els servicis, per no duplicar-los, en tots els pobles. Els tècnics són els que haurien de fer-ne la distribució.

Agres. El meu poble té moltes coses per visitar. Es podria mancomunar tot el turisme d'interior.

—**¿Seria interessant mancomunar altres servicis que no solen tenir-se en compte com la cultura, el medi ambient o les comunicacions (publicacions o alguna emissora de ràdio)?**

Biar. En sóc un fervent partidari. Per exemple, una emissora de ràdio per a un municipi és costosíssima. I aprofitaria per a conèixer-nos i per crear una tasca cultural en tota la zona. Crec que els pobles veïns hem d'estar units i cal ser pràctics i comprendre que la unió fa la força.

La Canyada. Seria interessant en el tema

cultural: hi hauria servicis o espectacles més assequibles entre tots, que un poble sol no podria fer front. També pel que fa a una emissora de ràdio o crear un circuit cultural que passara per tots els pobles.

El Camp de Mirra. En el tema de medi ambient, que el tenim bé, hem de potenciar-lo fent pressió per crear infraestructures. La Diputació d'Alacant va presentar un pla estratègic a Petrer, fet per la Universitat d'Alacant, que contemplava totes les dotacions que calien, per veure si les empreses es decidien a invertir, però tot s'ha quedat, de moment, en estudi. Pel que fa a l'intercanvi cultural, ara sí que és el moment per a poder mancomunar, perquè els pobles ja tenen centres culturals, teatres, etc.

Beneixama. Probablement és on tindria més incidència: cultura, medi ambient, etc. Però no veig clar que només per aquestes qüestions s'haguera de constituir, encara que segur que faria un paper.

Banyeres. Podria ser, no dic que no fóra interessant. De tota manera, també tenim resolta l'animació cultural.

Bocairent. Estem totalment oberts a tot tipus de servicis.

Alfafara. Sí, perquè quasi tots els que vivim en esta zona tenim algun familiar en un poble veí. Estem molt relacionats i seria una bona idea la creació d'una emissora de ràdio.

Agres. D'això es va parlar i jo estava d'acord. Seria molt interessant una emissora conjunta de ràdio. També necessitariem fer publicacions per a donar a conèixer Agres.

—**¿Quin paper podria fer la mancomunitat dins de l'espai de les Comarques Centrals?**

Biar. Biar pertany també a una espècie de mancomunitat o associació (de la Foia de Castalla: Ibi, Tibi, Castalla, Onil i Biar). Estem estudiant la possibilitat d'adherir-nos a les Comarques Centrals per tenir les mateixes condicions que les altres, sobretot en les comunicacions.

La Canyada. És un projecte bonic,

L'ENTREVISTA

però fa falta voluntat. Han de comprendre l'aportació dels pobles xicotets, que pot ser gran tot i que quantitativament no ho parega. Cal concretar quin percentatge ha d'aportar cada ajuntament.

El Camp de Mirra. Podria ser que els nostres pobles foren impulsors de diverses iniciatives de cara als pobles de més al sud de nosaltres. Seríem un vincle d'unió, per exemple, en el tema de la música.

Beneixama. També en comunicacions podria fer-se un bon paper. Podria estructurar les nostres pobles amb altres dels voltants, perquè amb alguns pobles (Alcoi, Cocentaina, Agres) no tenim una relació fluida.

Banyeres. Primer que m'expliquen a mi què són les Comarques Centrals. Crec que serveixen només per a augmentar la burocràcia i la parafernàlia.

Bocairent. Eixe tema encara està per veure. El que volem és que primer funcione la mancomunitat.

Alfafara. Podria funcionar. Per exemple, Alfafara té molta relació amb Bocairent encara que siga d'una província diferent. Té més sentit unir estes comarques que dividir-les artificialment amb límits provincials.

Agres. Podria fer un bon paper en el turisme. El tema de la indústria ens agafa un poc més lluny. De tota manera estem molt vinculats amb les comarques veïnes.

—**¿Estaria disposada la seua Corporació municipal a dedicar un percentatge del pressupost per a crear servicis mancomunats?**

Biar. Clar que sí. Qualsevol municipi que vol entrar en la mancomunitat ha d'assumir que té unes despeses. La mancomunitat de la Serra de Mariola açò ho tenia ben resolt: era una espècie de servici a la carta. No obligaves que tot el món tinguera tots els servicis; i conforme els utilitzaves, pagaves. Hi havia una xicoteta confrontació entre els pobles grans i els menuts per aquest tema; hi havia suspicàcies sobre qui havia de pagar i quant. I per això es va decidir esta modalitat.

La Canyada. Estem oberts. Per exemple, tenim una agrupació de servicis socials. Amb una mancomunitat tindríem açò mateix però millor. També podríem mancomunar els servicis de l'aparellador municipal, l'enginyer, l'arquitecte, etc. Cal enfocar bé les coses. No sols mirar allò que fa falta als pobles grans

L'ENTREVISTA

Mancomunitat
de Municipis
de la Mariola

sinó també als menuts. Fa falta voluntat per part de les localitats més grans.

El Camp de Mirra. Sí, per descomptat. El Camp de Mirra tenia pressupostats diners per a residus sòlids mancomunats o per als servicis socials, que ja estan fent-se.

Beneixama. Es tracta de veure la viabilitat de les coses. No diem que no. En el tema econòmic, amb huit pobles afins culturalment però dispers en economia i servicis, crec que és difícil. Però, d'entrada, no dic que no. Tot i que veig que altres mancomunitats tenen problemes. Sol passar que el poble més gran és el que ix millor parat. La mancomunitat ha de contemplar servicis múltiples, que en el cas de les localitats grans tindrien un paper, però no així en el cas dels xicotets. Però bé, caldria anar a allò concret, punt per punt.

Banyeres. Sempre aportarem la seu i farem un esforç més gran que els altres si arribara a bon port el projecte.

Bocairent. Si és efectiu, sí.

Alfafara. Sí, perquè ja estem fent-ho amb altres servicis compartits amb Muro, com la brossa.

Agres. Sempre que siga proporcional.

—**¿Comporta una dificultat afegida per a la relació entre les diferents corporacions municipals el fet de pertànyer a diferents partits polítics?**

Biar. Jo, fins ara, tinc la satisfacció de dir que em porte bé amb els membres de totes les corporacions. Inclús a vegades ens portem millor els de diferents partits. Sobre el tema de quin partit té la presidència, cal dir que hem de ser pràctics, i hem d'observar una certa sintonia amb les administracions públiques que hi haja en cada moment.

La Canyada. No. Abans eren quasi tots del PSOE, tret d'Agres i la Canyada, i també hi havia divergències.

El Camp de Mirra. Cal tenir en compte la tendència de la majoria de pobles. Nosaltres som positius de cara a la mancomunitat, però cal veure cap a on va la majoria. Per exemple, el pla Proder està funcionant i, per tant, açò també podria, si hi haguera bona voluntat.

Beneixama. No, no és un impediment.

Banyeres. Hi ha una relació excel·lent amb els altres alcaldes, siguen del partit que siguen.

Bocairent. No, de cap manera.

Alfafara. No té perquè. A Alfafara sempre ha hagut bona relació entre les diferents forces polítiques. La serra

© Barcella - 1997

Nova planta depuradora ubicada a la Marjal, de Banyeres de Mariola.

Mariola, per exemple, no és ni del PSOE ni del PP.

Agres. No és cap problema. Sempre hem pogut parlar unes forces polítiques amb les altres, encara que els del teu partit sempre estan més a prop.

—**¿Quan es va reunir per última vegada amb algun dels alcaldes dels pobles de la comarca i quins temes van tractar?**

Biar. Vaig estar reunit el 18 de maig, en una llarga sessió per aprovar activitats en els plans Proder. La reunió va ser molt positiva.

La Canyada. Sobre la mancomunitat, des de febrer del 95, sobre el tema dels estatuts; ja no ens hem tornat a reunir. Només hi ha hagut comentaris solts, a nivell informal.

El Camp de Mirra. Caldria preguntar-se què van fer els alcaldes perquè la mancomunitat continuara i no haver-se centrat només en els aspectes més divergents o negatius. Hi havia voluntat i continua havent-la perquè hi ha temes (els bombers, la festa, l'ecologia) que no s'han arribat a dur a terme perquè en no estar units no hi teníem la suficient força de demanda.

Beneixama. Dissabte passat mateix, depén de les reunions, normalment acudint a invitacions sempre sol tractar-se algun tema. Però el que és reunió de faena, per exemple, aquesta vesprada amb el tema del Proder ens reunim, tenim molt de contacte i habitual. Però pel que fa als temes de la mancomunitat, no. En temes comuns ens reunim (servicis socials, neteja diària, etc.) també habitualment. Sobre temes puntuals és més fàcil reunir-se poble a poble que estructurar una mancomunitat gran.

Banyeres. ¿Reunió per a tractar la qüestió de la Mancomunitat...?, no recorde la data. Sí que recorde que vam parlar de l'eixida de la Canyada del projecte.

Bocairent. Pel que fa al tema de la mancomunitat, l'última reunió oficial

va ser l'agost del 96. Hem tingut altres encontres per a tractar les al·legacions al PORN i vam decidir no anar units amb Alcoi, perquè tenim punts de vista diferents.

Alfafara. L'últim contacte el vaig tindre durant les festes de Banyeres amb els alcaldes que vam coincidir-hi. El tema principal de què vam parlar va ser les al·legacions al PORN.

Agres. En els últims encontres que he tingut, s'ha parlat de moltes coses però no es pot dir que fora de manera oficial.

—**¿S'atreveix a fer un propòsit i un pronòstic per a la constitució de la mancomunitat?**

Biar. Jo voldria que fóra demà. M'agradaria que em cridara l'alcalde de Banyeres com a president i que començàrem a funcionar. Jo ja dic que pertany a una altra mancomunitat, però no m'importaria que esta funcionara prompte.

La Canyada. M'agradaria que es realitzara, però veig que caldria enfocar-la bé, ja que ara per ara no és necessària. Si hi haguera voluntat es podria començar, la pena és que han passat massa anys.

Camp de Mirra. Tenim moltes coses en comú i que val la pena desenvolupar.

Beneixama. Crec sincerament que no s'arribarà a constituir, perquè jo mateix tinc les meues reticències; la Canyada se n'ha eixit en el Ple. L'alcalde de Banyeres tenia la presidència abans i també era reticent. No és un projecte que en el fons tinguem clar. Sóc prou escèptic perquè, en altres llocs, hi ha problemes (Monòver, la Vall d'Albaida).

Banyeres. Formalment està constituïda. Caldria refer els estatuts perquè la Canyada ja no està pel tema. Anirà endavant amb la condició que es replantejen certes postures; no es poden demanar comptes per avançar per a saber si a un li convé entrar o no.

Bocairent. El propòsit és que sí que vaja endavant el projecte, però no m'atreveiria a fer un pronòstic.

Alfafara. Jo tinc voluntat i il·lusió, però no hi ha, de moment, signes que facen creure que anirà endavant el projecte.

Agres. Pense que sí que acabarà constituint-se, perquè és precís que ens unim per solventar problemes com el PORN o la falta d'infraestructures turístiques.

Dossier

*Estatuts de la
Mancomunitat
de municipis
de la Mariola*

Iniciem la secció Dossier on difondrem documents públics que poden ser d'interès per a tots els ciutadans.

Encetem aquest nou apartat amb un extracte dels Estatuts de la Mancomunitat que van ser aprovats pels governs municipals de la legislatura anterior. Per la seua extensió, transcrivim la primera part on s'exposen les intencions generals; el text que ometem parla, entre d'altres coses, dels mecanismes burocràtics per al seu funcionament.

Exposició de motius

Una gestió eficaç dels serveis fa necessari unir esforços que, amb l'estalvi de mitjans, permeten efectuar-la de la manera més adient i òptima per a la comunitat ciutadana.

Els ajuntaments de la serra de Mariola són conscients que per a la gestió i prestació de determinats serveis han d'associar-se i emprendre'ls conjuntament, formant una mancomunitat voluntària entre tots ells.

La mancomunitat voluntària de municipis que es constitueix, ofereix diversos avantatges en la gestió i compliment de les finalitats que li atribueixen els Estatuts ja que, d'una banda, amb la racionalització i unificació d'esforços s'aconseguiran economies importants i, d'altra banda, es disposarà de recolzaments i ajudes de la Generalitat Valenciana i d'altres institucions per a les quals les mancomunitats són instruments vàlids en la gestió i la prestació de serveis locals, a la qual formació els municipis poden optar.

Els arguments exposats han dut als municipis d'Agres, Alfafara, Banyeres de Mariola, Beneixama, Biar, el Camp de Mirra i la Canyada, de la província d'Alacant, i Bocairent, de la província de València expressades, a constituir-se en mancomunitat, per a la qual regulació aproven els oportuns Estatuts amb l'articulat que segueix.

© Barcella - 1997

Parc de Bombers a Banyeres de Mariola.

I. Disposicions generals**Article 1**

Els municipis d'Agres, Alfafara, Banyeres de Mariola, Beneixama, Biar, el Camp de Mirra i la Canyada, de la província d'Alacant i de Bocairent de la província de València, a l'empara del disposat en l'ordenament jurídic vigent, acorden constituir-se en mancomunitat voluntària de municipis per a l'organització i prestació en forma mancomunada de les obres, serveis o activitats de la seua competència que s'arreglegen en aquests Estatuts.

Article 2

La mancomunitat que es constituïxca s'anomenarà Serra Mariola i té seu pròpia al municipi de Banyeres de Mariola, tindrà personalitat i capacitat jurídica pròpia per al compliment de les seues finalitats.

Article 3

1. La Mancomunitat, com a marc de les seues competències, tindrà el territori dels municipis que la constitueixen.

2. La possibilitat d'incorporar-se a la Mancomunitat queda oberta per a altres entitats locals interessades en les finalitats de la mateixa.

3. La incorporació de qualsevol entitat local, podrà fer-se per a una, algunes o totes les finalitats que competeixen a la Mancomunitat, sempre que les obres o serveis d'aquests siguin independents entre si.

4. De no fer-se la incorporació per a la totalitat de les finalitats de la Mancomunitat, els representants de les entitats incorporades als òrgans de gestió de les obres o serveis de les finalitats de les que es tracte, ho seran en el nombre i condicions determinades en l'oportú

reglament, aquests Estatuts o normes vigents en l'àmbit de les entitats locals.

5. Tota incorporació d'entitats locals a la Mancomunitat estaran subjectes al procediment, tràmits, requisits i condicions recollits en aquests Estatuts i a l'ordenament jurídic vigent.

II. Finalitats**Article 4**

1. Les finalitats de la Mancomunitat, en relació amb la seua base territorial constituïda pels termes dels municipis que la integren, són les següents:

- a) Promoció de l'educació i la cultura en els seus diferents nivells i l'esport.
- b) Prevenció i millora de la salubritat, higiene i medi ambient.
- c) Foment i millora de les atencions de caràcter social i serveis socials.
- d) Millora dels proveïments d'aigües públiques, escorxadors i mercats.
- e) Promoció i millora de les infraestructures agrícoles i forestals.
- f) Promoció industrial i mercantil.
- g) Promoció turística.
- h) Gestió urbanística en general.
- i) Serveis d'informatització, bases de dades i organització administrativa.
- j) Serveis de vigilància i guarderia rural.
- k) Serveis d'eliminació i recollida de residus sòlids.
- l) Serveis d'extinció d'incendis i protecció civil.
- m) Conveni de col·laboració amb l'Administració de l'Estat i de la Comunitat Autònoma per a la prestació i gestió de serveis d'interés general de la Mancomunitat.
- n) Coordinació serveis de policia local.
- o) Constitució de consorcis amb altres administracions públiques de diferent ordre i mena, per a finalitats de la Mancomunitat. (...)

Barcella 9

Última

ENTITATS CULTURALS, EN CONTRA DE LA SEGREGACIÓ COMARCAL

L'Alcoià, ¿dividit?

No trenquem la comarca!! Per la unitat de l'Alcoià-Comtat» és el nom del document que ha donat a conèixer la Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat d'ençà que s'ha tingut coneixement del contingut del projecte de comarcalització del País Valencià que pot arribar a les Corts valencianes.

Segons els portaveus de la Coordinadora, el projecte ideat pel govern de la Generalitat preveu la inclusió de les poblacions de la Mariola i la Foia de Castalla en la comarca de l'Alt Vinalopó, quan aquestes han estat tradicionalment considerades integrants de l'Alcoià-Comtat. Els pobles que podrien passar a dependre administrativament de la comarca de l'Alt Vinalopó són, per la Mariola, Agres, Alfafara, Bocairent, Banyeres, Beneixama, el Campet, la Canyada i Biar; i, en la Foia, Onil, Tibi, Castalla i Ibi.

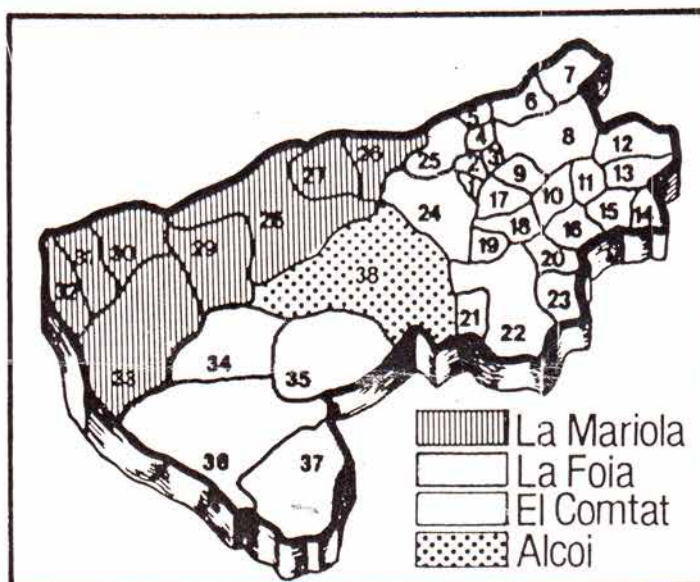
Els motius pels quals la Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat justifica la pertinença de totes dues zones a aquesta comarca s'inicien amb un recompte de les poblacions que, a conseqüència del tractat d'Almizra de 1244, resten incloses en l'interior i l'exterior de la línia fronterera entre el regne de València i Castella. Mentre els de la Vall del Vinalopó restaren en Castella, els de la Mariola i la Foia restaren al regne de València. Els primers, pertanyents al Marquesat de Villena, no retornarien al País Valencià fins la divisió provincial, establida el segle passat. Diversos projectes de comarcalització, des del que féu el 1945 Caritas Española fins als de Sanchis Guarner o la mateixa *Enciclopedia de la Región Valenciana*, inclouen ja amb tota mena d'argumentacions aquests pobles en la comarca de l'Alcoià-Comtat. Els refranys i les dites, les festes populars, les danses i altres manifestacions de la consciència col·lectiva, com també els condicionaments geogràfics i ecològics avalen, segons les entitats culturals de l'Alcoià-Comtat, la proposta formulada a les autoritats valencianes. Un dels motius de més pes que s'esgrimeixen en la polèmica és, sens dubte, el fet lingüístic: mentre la Mariola i la Foia de Castalla són zones catalano-

Un grup representatiu i nombros d'entitats culturals de l'Alcoià-Comtat han presentat un document públic en contra de la divisió de la comarca i l'addició de distints pobles a l'Alt Vinalopó.

V. Lluna

reix que els arguments aportats per la Coordinadora suposen una sòlida base per a la modificació del projecte de comarcalització.

Les entitats signants —Associació Cultural «La Quaranta-Meula», de Beneixama; Grup de Defensa de la Llengua de Biar; Radio Mariola, de Banyeres; Associació Cultural Bekirent, de Bocairent; Grup de Teatre La Llobera, de Beneixama; Grup Cultural d'Investigació, de Banyeres; Cen-

Subdivisió comarcal, en un mapa confeccionat per les entitats culturals que firmen el document.

parlants, en les quals els darrers anys ha experimentat un fort reviscolament l'ús d'aquesta llengua, l'Alt Vinalopó és una comarca majoritàriament castellanoparlant, amb unes fortes resistències a la normalització lingüística.

D'altra banda, tant pel que fa a estructura econòmica —les dues zones en conflicte pertanyen al tram textil-paperer-jogueter-gelater de l'Alcoià-Comtat, a diferència de la predominància de les indústries sabateres al Vinalopó— com a l'ordenament diocesà, fins a dates recents, pa-

tre Cultural Castellut, de Castalla; Grup de Danses de la Canyada de Biar; Grup de Danses Cardaors, de Bocairent; Patronat del Tractat d'Almizra, el Campet; Associació Valencianista, d'Alfafara; Associació Cultural Alcoià-Comtat, d'Alcoi; Grup de teatre Testa, de Castalla, i Centre Cultural Colivenc, d'Onil— sol·liciten, a més del no trencament de la comarca de l'Alcoià-Comtat, que la Generalitat valenciana tinga en compte l'opinió dels ajuntaments, les associacions, els grups culturals i les altres entitats socials implicades. □

1986

Jueves
16 de octubre de 1986

Director:
José Vicente Botella
60 Pts./Con Dominical, 80 Pts.

Ciudad de Alcoy

Diario Int

do
la
del
lor de
a

Megía, titular del o uno de Alcoy ha investigación para mente las causas del el trabajador Juan mientras limpiaba presa al inhalar gas esumiblemente. ido el juez ha ento Naciona de s frascos contenien- que se hallaba en el rminar su composi- r así qué tipo de gas fermentación de la se encontraba, con ada a consecuencia ciones de la «gota pone, fue causa del s. Nunca se había accidente de estas en la citada empre- o se había limpiado na sufrió el tempo-

iejas

ancias circundantes ado accidente tam- vestigando, tanto en e a los sistemas de fábrica, dotada de ciones, al igual que oral de los trabaja- ma, ya que a nivel tiva todavía no está ndose remitido ya ara su constitución, septiembre de este

ancia significa que e Juan Llopis Lledó ninguna indemniza- erte del mismo, ya efectos los trabaja- presa en cuestión se aunque durante el ión de trámites para rativo, se concierne

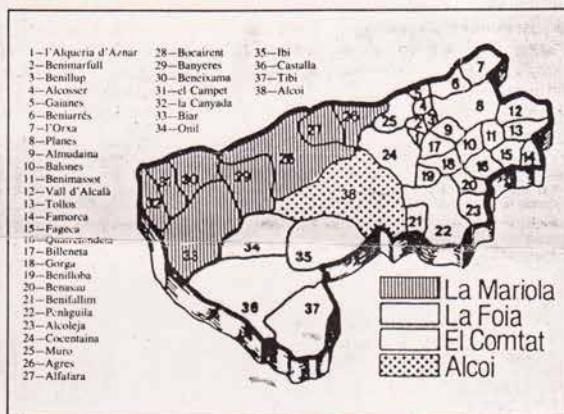
Campaña para defender la unidad territorial de la comarca

La Coordinadora d'Entitats Culturals denuncia que el borrador de la futura ley de comarcalización separa a poblaciones como Bañeres, Beneixama, Agres, Alfafara e Ibi

Los rumores y una serie de borradores que han circulado sobre la futura ordenación territorial de la Comunidad Valenciana, en la que se perfila que varias poblaciones de Mariola y la Foia de Castalla, serán incorporadas a la comarca del Alt Vinalopó, dependiendo de Elda y siendo así desmembradas de l'Alcoià-Comtat, ha suscitado una campaña de defensa de nuestra comarca histórica, a cargo de entidades y asociaciones de distinto tipo, centrando los eslógans de la campaña en «No trenquem la comarca y per la unitat de l'Alcoià-Comtat».

Desde hace ya algunos meses, la «Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat» viene distribuyendo una serie de panfletos, con elaboración incluso de pegatinas, para defender la actual estructura de la comarca histórica que tiene como cabecera a Alcoy. Estas organizaciones insisten en que desde Elda, Villena y otras poblaciones del Alt Vinalopó, se viene ejerciendo una presión ante las autoridades autonómicas de cara a que en la nueva estructura comarcal de la región valenciana, una serie de poblaciones se incorporen a aquella zona. Según estas informaciones, las poblaciones que perderían su vínculo con l'Alcoià-Comtat serían: Agres, Alfafara, Bañeres, Beneixama, la Canyada, Biar, Onil, Tibi, Castalla e Ibi.

Como argumentos de defensa de la actual comarca l'Alcoià-Comtat, se plantean en

mismo tiempo, las entidades que se agrupan en la Coordinadora, lanzan unas críticas hacia las autoridades de esta zona por su supuesta indiferencia ante lo que consideran como una amenaza.

Por su parte, el alcalde de Alcoy ha insistido en varias ocasiones e incluso en reuniones mantenidas con la propia coordinadora, en que el riesgo no existe y que la continuidad de nuestra actual comarca está garantizada.

En este tema, el tnseller de Administración Pública, Vicent Soler, ha manifestado que la futura ordenación comarcal de la Comunidad Valenciana debe estar integrada dentro de la ley valenciana de Bases de Régimen Local y no constituyendo por sí sola una ley. Se manifiesta partidario de una ley global que organice el territorio en todos sus aspectos y no en leyes aisladas.

suscitado un debate interno dentro de las instituciones autonómicas sobre la eficacia que podría tener una ley de comarcalización.

En cuanto a plazos, el conseller ha señalado recientemente que el borrador de la Ley Valenciana de Bases de Régimen Local estará concluido antes de que finalice la presente legislatura autonómica, es decir, antes de junio del próximo año.

Pese a estas manifestaciones, la Coordinadora d'Entitats Culturals, ha considerado urgente iniciar esta campaña de sensibilización para evitar que prosperen los apuntes que, según ellos, se están haciendo para desmembrar la comarca histórica del Alcoià-Comtat, insistiendo en la necesidad de que ambas comarcas aumen sus esfuerzos en este sentido. La Coordinadora matiza que

Ciu
El lun
nuevo
Plaza

Una nuev
de la Plaz
lunes a co
vías que r
discurre f
que origin
sentido de

☐ Baja la
Comunida

☐ Unas o
al descub

☐ Dismin
habitante

☐ Mañana
festeros.

☐ Un cua
Gisbert, e
Diputados

☐ Dimite
presidente

☐ Moñá
presidenta

«Car
e «Hi
podr

Fuentes
han mani
amenaza
empresas
Manufact
bien en es
la constit
empresa q
de la plan
dad de re
En el c
sería defin

4 INFORMACIÓ

TRIBUNA DEL LECTOR

Martes, 30 de septiembre 1986

Reconocimientos para conducir

Muchos accidentes de circulación, constituyen verdaderos crímenes y suicidios; pero con el respaldo de «legalidad» que supone tener el permiso de conducir, después de haber pasado el correspondiente reconocimiento psico-físico. Conducen personas, sin la visión suficiente para poderlo hacer y otras que lo podrían hacer, con la limitación prevista de 80 km/h, no se le hace constar. Se abusa de la necesidad de llevar gafas (muchas veces no solucionan nada, sino que las empeora).

A esta situación de irregularidades y que alguna vez dará origen a que alore, algún escándalo, se llega, porque al igual que en otras actividades y facetas de la vida, existen unos listos (sinvergüenzas), que a través de unos tontos (malos), utilizan a los desgraciados (...), para su provecho. Al tío de los millones de pesetas que se iban a mover alquilando

armas. En segundo lugar, rogar a los «listos» —y precisamente porque lo son, podrán encontrar otros campos para sus actividades—, que se reconviertan o se vayan. El tonto lo tiene peor —y precisamente porque lo es—, terminará cayendo. Al «desgraciado» que procure no serlo tanto. En tercer lugar, que el ciudadano tome conciencia y aunque sea por propio egoísmo, denuncie los casos que conocen (quizás en su propia familia). Pedir que uno mismo se denuncie eso es soñar y quiero ser muy realista.

J. E. Salinas Llopis

9 d'Octubre: per l'Alcoià-Comtat

Davant del Projecte de Comarcització de P.V. a presentar en un futur proper a les Corts Valencianes per la Generalitat, la Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat ha elaborat un document, que sintetitzem tot seguit:

Al no haver existit una classificació comarcal amb efectivitat administrativa i haver estat oblidats els estudis històrics i geogràfics al llarg dels segles, s'ha agravat la manca de consciència comarcal.

Al marge d'estudis realitzats sobre l'assumpte, únicament Sanchis Guarner (1965) ha estructurat la divisió sobre bases més amples, geogràfiques, lingüístiques i històriques, sent les seues comarques les més viables a hores d'ara.

Tenint en compte que alguns dels pobles de l'Alt Vinalopó (fonamentalment Villena i Elda) estant exercint una pressió judicial, política, econòmica, lingüística etc. sobre els pobles de la Foia de Castalla i la Vall de Beneixama, és de suposar que han fet, fan i faran força per atraure's a aquestes ciutats.

Amb el fi d'evitar el trencament de la nostra comarca ja que tenim en compte els aspectes: històrics, judicials, folklòrics/cul-

turals, geogràfics i ecològics, lingüístics i econòmics.

Davant de tots aquest aspectes aquesta Coordinadora vol eixir al pas sobre la polèmica que existeix a la nostra comarca i manifestar:

1.—Que a l'hora de fer una comarcització cal considerar l'aspecte geogràfic (que no natural), històric i lingüístic, tenint en compte també a la veïna població de Bocairent com a part integrant de la nostra comarca.

2.—Que el trencament geogràfic, històric i lingüístic així com el sanitari judicial, polític etc. que és avui la comarca de l'Alcoià-Comtat suposaria una ruptura psicològica que en el futur afectaria a la cohesió de la col·lectivitat.

Per tot: açò proposem:

1.—No trobem raons de viabilitat i de futur l'inclusió de pobles de l'Alcoià-Comtat en l'Alt Vinalopó.

2.—Reivindiquem i recolzem la unitat de la comarca històrica de l'Alcoià Comtat, demanant tots

els serveis de tot tipus (sanitaris, cultural, judicials, etc.) pròpis, necessaris i normals en tota comarca.

3.—Ens agradaria que la Generalitat Valenciana, a l'hora de fer la Llei de Comarcització del nostre País, tingueren en compte l'opinió dels Ajuntaments, associacions, grups culturals i demés entitats socials implicades, tenint en compte també als mateixos de Bocairent.

Aquest manifest serà lliurat per aquesta Coordinadora a tots els Ajuntaments de la comarca així com a partits polítics i grups culturals perquè l'estudien i en el seu cas el recolzen. El manifest unitari serà lliurat a la Presidència de la Generalitat.

El proper 9 d'Octubre el celebrarem amb una festa/aplec a la ciutat de Biar sota el lema: ¡¡9 d'Octubre: per l'Alcoià-Comtat no trencuem la comarca!! Esteu tots convidats.

Josep Arteaga i Blanco y Vicent Luna i Sirera, membres de la Coordinadora d'Entitats Culturals de l'Alcoià-Comtat.

**COPE
ALCOY**
www.copealcoy.es

89.6 FM

COPE Alcoy

EN DIRECTO

La Mañana en Alcoy
Gabriel Pascual

Noticias Opinión Información de interés Audios de los programas En COPE Alcoy te ayudamos Contacta con nosotros

NOTICIAS DESTACADAS La comarca se suma al Día Mundial del Alzheimer

Inicio / Noticias / Comarcas / El IEVM reivindica Biar, Beneixama, el Camp de Mirra y la Canyada como parte de l'Alcoià

EL IEVM REIVINDICA BIAR, BENEIXAMA, EL CAMP DE MIRRA Y LA CANYADA COMO PARTE DE L'ALCOIÀ

Publicado por: Cope Alcoy 20 junio, 2016 en Comarcas, Noticias Deja un comentario.

El **Institut d'Estudis de les Valls de la Mariola (IEVM)** reivindica Biar, Beneixama, el Camp de Mirra y la Canyada como localidades pertenecientes a la comarca de l'Alcoià y no del Alt Vinalopó, donde figuran oficialmente. Esta defensa surge a raíz de la reedición que las Cortes Valencianas realizaron sobre el nuevo mapa de las comarcas valencianas.

Desde la entidad critican a través de un manifiesto el criterio que se ha seguido para esta composición, desarrollado desde el Instituto Cartográfico Valenciano (ICV) con el apoyo de la Academia Valenciana de la Lengua (AVL). Dicen que **el mapa utiliza unos criterios de comarcalización nada acertados.**

Esta decisión ya fue criticada desde diferentes sectores de la sociedad valenciana en un primer momento. Concretamente fue en 1986, cuando los vecinos de las poblaciones salieron a la calle para reclamar la pertenencia a l'Alcoià.

Estas son las declaraciones de **Josep Miquel Martínez**, miembro del Instituto d'Estudis de les Valls de la Mariola, al respecto.

Audio Player

ALCOY EN DIRECTO

